

УДК 687.13:687.016.5

РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ РЕСУРСОВИКОРИСТАННЯ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ ДИТЯЧОГО ОДЯГУ

С. В. ДОНЧЕНКО

Київський національний університет
технологій та дизайну

Відомо, що кожен швейний виріб, як річ, яку виготовлено з різних матеріалів, вважають одиницею промислової продукції, яка має свій «життєвий цикл» (дослідження, проектування, розробка, виробництво, збут та продаж, експлуатація та утилізація або вторинна переробка після закінчення терміну служби) [1].

Для реалізації першої половини «життєвого циклу» любого швейного виробу необхідною умовою є наявність енергетичних, матеріальних ресурсів та людської праці.

Суперечливим за своїми принципами у сучасному суспільстві є етап експлуатації таких швейних виробів, як одяг. Потенціальний термін експлуатації одягу – це час, на протязі якого одяг здатний виконувати свої основні утилітарні функції до моменту неможливості подальшого використання за призначенням та ремонту для відновлення його якості. Реальний термін експлуатації – це час, на протязі якого споживач використовує одяг за призначенням. Дослідження, які проведено спеціалістами шведської модної мережі H&M, виявили такі факти: кожного року на смітник викидається майже 95% одягу, який можна було б використати знову; пересічний американець викидає близько 30 кг одягу, а загалом у Штатах викидають до 8 млрд. старого одягу кожного року [2].

Безперечним є той факт, що у сучасному технічно та інформаційно розвинутому суспільстві, реальний термін експлуатації одягу одним споживачем є набагато коротшим ніж потенціальний.

На таке скорочення терміну експлуатації одягу, на думку автора, впливає по-перше, мода, як суспільне явище; по-друге, природно-фізіологічна або примусова зміна форми та розмірів тіла людини; по-третє, розвиток людського суспільства, як першопричина великого різноманіття видів одягу; в-четвертих, одяг став показником матеріального достатку людини.

Велику різницю між потенціальним та реальним терміном експлуатації можна спостерігати відносно дитячого одягу. Реальний термін експлуатації якого одним споживачем напряму залежить від періоду між фізіологічними змінами тіла дитини.

З метою подовження реального терміну експлуатації одягу, без витрат на переробку, створюються відповідні мережі, які здійснюють свою діяльність за принципом «другі руки», «круговий обмін» та таке інше.

Аналізуючи вищезазначене, можна зробити наступний висновок, що раціональне використання ресурсів на перших етапах «життєвого циклу»

одягу з скороченням реального терміну його експлуатації перетворюється у «малоефективне та неекономне» тому, що в умовах сучасного суспільства на етапі утилізації чи переробки, одяг ще залишається потенціально утилітарно функціональним, а витрачені на його створення ресурси частково переходять до «витрачених марно та даремно».

З погляду раціонального та економного ресурсовикористання, ідеальним є такий одяг, у якого термін реальної експлуатації збігається з терміном потенціальної експлуатації.

Вирішення такої задачі, на думку автора, може відбуватися у трьох основних напрямках:

- створення нових соціальних та комерційних проектів, які б сприяли подовженню строку реальної експлуатації одягу;
- розробка певних конструкторсько-технологічних рішень на стадії проектування одягу, які б зменшували або усували вплив на реальний строк експлуатації зазначених вище факторів;
- екологічне та енергоощадне виховання молоді з метою формування в суспільстві відношення до одягу, як до перетвореної частини ресурсів планети.

За результатами аналізу щодо реального строку експлуатації дитячого одягу та факторів, які на нього впливають, встановлено, що пріоритетним фактором є фізіологічні зміни організму дитини та як наслідок - швидка зміна об'ємно-ростових характеристик тіла.

Застосування при проектуванні дитячого одягу існуючих конструкторсько-технологічних рішень, розроблених за принципами трансформації, дозволить різним видам одягу змінювати розмірні характеристики, тим самим збільшувати строк реальної експлуатації одним і тим же споживачем.

На кафедрі Технології та конструювання швейних виробів розроблено дитячий комплект одягу для ролерів – початківців конструктивний устрій якого частково створено з елементів, які здатні трансформуватися [3].

Таке конструкторсько-технологічне рішення дозволило значно розширити вікові межі потенційних споживачів, вирішити питання пристосування одягу до нетипових форм фігури та вдвічі збільшити строк його експлуатації однією дитиною.

Література:

1. Енциклопедія швейного виробництва. Навчальний посібник – К.: «Самміт-книга», 2010. – 968 с. : іл.
2. Н&М .... старий одяг в обмін на знижки [Електронний ресурс] // iPress.ua. – Режим доступу: http://ipress.ua/news/_12508.html
3. Токарчук Н.О., Донченко С.В. Удосконалення конструктивного устрою комплексу дитячого одягу шляхом міжрозмірної трансформації // Збірник тез доповідей XII Всеукраїнської наукової конференції – К.: КНУТД, 2012. – С. 85.